

LAPICIDINA
MICROCOSMI

In

CAPITE,

Quam

DEO JUVANTE

In Antiquissima Germaniæ Universitate

Archi-Palatina

P R Æ S I D E

DN. GEORGIO FRANCO,

MED. AC PHILOS. D. ET P. PRIM. VNIVERSIT.

PRO-CANCELLARIO, FAC. MED. SENIOR. ALIQVOT S. R. I. ELECT. ET
PRINCIPP. ARCHIATRO, ACAD. LEOPOLDINO-IMPERIAL. NATVR. CVRIOSS. ET
ITALIC. RECVPERATORR. COLLEGA, C. P. CAES.

DOMINO PATRONO, PROMOTORE, ET PRÆCEPTORE

SEMPER VENERANDO.

d. 28. Januar. Anno cl. 18. LXXXVIII.

defendendam suscipiet H. L. S.

In Brabeuterio Universitatis

PHILIPPVS FRIDERIC. de HASSELT,

Molshemio-Alfata.

HEIDELBERGÆ, Typis JOH DAVID BERGMANNI,

Walter. Heredis, Elect. & Acad. Typogr.

GENEALOGIA ET ATQUE GENEROSISSIMO
DOMINO,

DN. NICOLAO GVILIELMO
BECKERS,

LIB. BARONI DE & IN WALHORN,
S. R. I. AC REGNI HVNGARIAE EQVITI,

NEC NON

AVGVSTISSIMI ET INVICTISSIMI ROM. IMPERAT.

LEOPOLDI. I.
CONSILIARIO ET ARCHIATRO PRIMARIO,
MAECENATI MEO GRATIOSO.

Hanc Dissertationem Medicam
In Ejus Meritorum maximorum debitam Venerationem
& devotissimi mei obsequii τεκμήριον

DO, DICO, CONSECRO,

Servus deditissimus

PHILIPPVS FRIDERICVS de HASSELT

(o)

BREVIARIUM.

S. I.

Capitis prerogativa. 2. hinc in supremo loco corporis situm. 3. ob hoc comparatur Arci 4. & Cælo, quippe Græcis ἄρειος & πάλῳ audit. 5. cur in supremo collocatum? 6. Est sedes animæ, rationis & intellectus. 7. Hinc sacrum habebatur, partim propter sternutamenta. 8. partim quod per illud jurarint. 9. partim quod nutu pacta confirmet. 10. Hinc Jovi sacrum 11. nec olim comedebatur. 12. Sed fersa et Corona ei imponebantur. 13. et interdum pro toto homine ponitur. 14. in partu fetus capite primum in lucem prodit exceptis Caesaribus & Agrippis. 15. Auctores qui capitis encomium canunt. 16. Nihilominus præ reliquis partibus magis morbis est obnoxium. 17. in specie calculis seu lapidibus. 18. uti patet per observationes. 19. quod testantur varii Auctores. 20. & inveniuntur in calvaria extus & intus; immo totum Caput petrefactum. 21. In Cerebro hominis inventi testibus multis Auctoribus in genere.

22. &

22. Et in specie 23. exemplo Kentmanni. 24. Garneri 25. Schelhammeri 26. Grænevelti. 27. Et in brutis exemplo Menzelii. 28. Cerebrum petrefactum in bove Svecico. 29. Et Patavino. 30. Quomodo lapides in cerebro generentur? 31. Exempla in dextro cerebri ventriculo 32. in plexu Choroide. 33. In glandula pineali; cujus tamen usus multis est insignis. 34. exempla in ea arenularum. 35. 36. 37. et lapidum. 38. an ideo quid derogent? 39. circa meninges calculi. 40. item in nervo optico. 41. in oculis, ubi de lacrymis petrefactis. 42. in palpebra et ciliis. 43. in auribus. 44. in naso. 45. in osse cribriformi. 46. in nare dextra. 47. in palato 48. Et faucibus ac collo. 49. in gutture 50. ac tonsillis. 51. ut Et maxillis. 52. in gena 53. circa dentes. 54. 55. 56. sub lingua.

B. C. D.

B. C. D.

§. 1.

APITIS summa omnes inter humani corporis partes uti eminentia, ita & prerogativa atque dignitas est primaria, adeo, ut *Joh SPERLINGIUS* *disp. Phys. de Capite Humano in prologo*, *VVitteberg. 1648.* statuatur in eo plura & majora miracula, quam in universo Terrarum Orbe.

§. 2.

*Pronaq; cum spectent animalia cetera terram,
OS homini SVBLIME dedit, cælumq; tueri
Jussit, & ERECTOS ad sidera tollere UVLTVS.*

recte ita canente *NASONE* *Metam. l. 2. 53.* Supremum igitur meritissimo suo in corpore caput obtinet locum, quod & olim *Magnus COVS l. de Glandul. f. m. 53.* dixerat: ἡ κεφαλὴ ὑπὲρκειται ἀνω κοίλῃ ἐξοχῇ καὶ περιφερῇ. id est, *Caput cavum & rotundum SUPERIORE PARTE situm est.* Rationem videtur rei exprimere *STAGIRITES l. 1. H. A. c. 15.* hisce: ἡ μὲν ἐν κεφαλῇ πᾶσιν ἀνὰ πρὸς τὸ σῶμα τὸ ἐαυτῶν. ὁ δ' ἄνθρωπος μόνος, ὥσπερ εἴρηται, πρὸς τὸ ἄνω τελειωθείς, ἔχει τὴν τοῦ μόριον, quod est *Theodoro GAZA* interprete: *Caput itaque ceteris omnibus superiorem obtinet situm, corporis sui ratione.* At homo, quoniam (ut modo diximus) ad universi Orbis habitum institutus est, id circo partem etiam istam habet respondentem parti sublimi Universi. Conf. *Cal. RHODIGIN. Lect. Antiq. L. XX. c. 12. p. m. 733.*

§. 3. Immensum ita edito capite non incongrue poterit comparatio institui, inter illud & *ARCEM*, quippe quod &
A hoc

hoc ipso gaudet nomine; Siquidem VICTOR VTICENSIS, ubi describit Vandalicam tyrannidem, vocat ARCEM CAPITIS. C. BARTHIVS l. I. *Adversarior. cap. 4. f. m. 9.* ait: ARX CAPITIS, quasi specula pulcre dicitur, confirmatque ex Q. SERENO Sammonico, CLAVDIANO, ALCIMO Arito l. I. ISIDOR. l. 19. c. 23. ac THEODORO PRISCIANO l. I. c. I. Et communiter sacra Palladis arx audit.

§. 4. Nec arci solum, quin ipsi COELO comparatur, ob eminentem in corpore locum & situm. Hinc EVSTATIUS in I. Iliad. Homeri ait ap. HOMERVM Οὐρανὸν ab Antiquis pro capite accipi, teste Cæl. RHODIG. l. XX. c. 13. p. m. 735. & Andr. LAVRENT. l. X. Anat. c. 9. f. m. 388. Eandemque dubio procul ob rationem & ΠόλϞ caput notabit, eeu observavit Magnus SALMASIVS in Exercitt. Plinian. in Solin. f. m. 636. b. ex Julio POLLUCE l. 2. & HESYCHIO. Quod videre est etiam in Iob. CRISPINI Lexico Græco Lat. p. m. 1325. ubi hæc: ΠόλϞ etiam dicitur capitis vertex, cranium, totaque calvaria, POLL. Conf. H. STEPHANVM in Thes. Græc. Tom. III. f. m. 464. F.

§. 5. Excelsitatis vero hujus varias varii proponunt causas. Situm est caput in editissimo loco (utor verbis Andr. LAVRENTII l. X. Anat. c. I. f. m. 384.) quia ex PLATONICORVM doctrina intelligentem animæ facultatem, tanquam reginam & principem in sublime adtollī oportuerat; ut irascibilis & concupiscibilis, tanquam famula, illi subservirent. ejusque gubernaculo regerentur. GALENVS non propter oculos caput constructum putat, ut ei imponit AVERROES (soliis cerebri gratia conditum est) sed propter oculos supremum locum caput occupasse scribit. Nam cum oculi sint velut exploratores, interdū noctuque nobis excubantes, editissimum postulabunt locum. Neque vero oculis tantum, sed etiam reliquis sensibus maximum usum præstat hic capitis situs; olfactus enim adscendentem vaporem melius excipit, vox ex alto melius exauditur. Eadem fere habet quoque lib. VI. Anat. c. I. f. m. 211. Οὐρανὸν huic ferme est G. BLASIVS ad Vesling. Syntagm. Anat. c. XIII. p. m. 174. ubi hæc: Supremum caput natura fecit tres maxime ob usus, seu causas principales. (1) Ut parti nobili, quale Cerebrum est, obtingeret locus nobilis.

(2) Quo.

(2) Quod organa sensuum exteriorum supremum locum obtinere debuerint, & cerebro esse vicinissima, ut ex eo loco, velut ex specula, omnium rerum species melius recipere atque cognoscere queant. (3) Ut homo residentis cerebri hujus altitudine de rerum cœlestium ac proinde Creatoris in cœlo residentis contemplatione moneretur.

§. 6. Multæ adhuc sunt excellentiæ capitis, præter situm illum excelsum, quarum non ultima est, quod sit sedes animæ rationalis & mentis atque intelligentiæ, quæ summus rerum Opifex homini nihil dedit præstabilius, judice Camillo Richerio RHODIGINO in *Præfat. XI. ad Patruum sui Ludov. Cœli RHODIG. lib. XI. L. A. p. m. i.* Τὰς αἰσθήσεις ἀπ᾽ αὐτὰς κεφαλὴν εἶναι ἐν κεφαλῇ id est, collocatam esse in capite sensuum propemodum omnium sedem scribit ATHENÆVS l. 2. *Dipnosoph. c. 24. f. m. 65.* ubi Is. CASAVBON. in *Animadv. f. m. 136.* dicit voculam κεφαλὴν rectius debere omitti, comprobaturque ex HIPPOCR. ARISTOT. & GALENO inesse Cerebro κυρίαν αἰσθησιν, idemque esse συμπάσης αἰσθήσεως τε καὶ τῆς καὶ προαίρεσιν κινήσεως ἀρχὴν. Sic ARISTON *Peripateticus lib. 2. Amatoriorum* scribit πᾶσας τὰς αἰσθήσεις ἐν τῇ κεφαλῇ εἶναι ap. Eund. ATHENÆVM lib. XV. *Dipnosoph. c. 4. f. m. 674.* Et jam olim divinus PLATO in *Timæo* statuit caput divinissimæ rei sedem esse & habitaculum referente MERCVRIALI l. 1. *Præf. Med. c. 1.* Hinc illud LAVRENT. l. 2. *Anat. c. 24. f. m. 64.* vocat nobile membrum & divinitatis particeps & l. VI. *Anat. c. 1. f. 211.* & l. 2. c. 7. f. 47. ait rationis esse particeps atque animæ sedem; eodemque modo VESLING. *Syntagm. Anat. c. XIII.* appellat caput nobiliorum animæ functionum sedem Conf. P. PAW *Osteolog. part. 1. c. 6.* Illud quoque animæ sedem genuinam esse fuisse probat Nicol. HOBOKEN, l. *de sede animæ in Corpore part. 2. cap. 3. art. 1. §. 15. seqq.*

§. 7. Olim igitur Caput tanquam rem sacram venerati sunt veteres MERCVRIAL. l. 1. *Præf. Med. c. 1.* & CASAVBON. l. 1. Hinc illud ARISTOTELES *sect. XXXIII. problem. 7.* vocat θεϊότατον, quod repetit paullo post *probl. 9.* & simul in hoc appellat ἱερῶτατον τόπον, partem sacerrimam; & hoc comprobant à

sternutamentis, quibus tanquam sacris bene precemur: Conf. omnino Lud. SEPTAL. in Comm. ad h. l. f. m. 416. seq. & Is. CASAVBON. in Animadverss. ad Athenaei l. 2. Dipnos. c. 25. f. m. 137. & Martin. SCHOOCK. diss. pecul. de sternutatione.

§. 8. Aliam quoque sanctitudinis illius in capite rationem petunt, quod per illud olim JURARINT. ATHENÆVS lib. 2. c. 25. f. m. 66. inquit: Οτι δ' ἱερὸν ἐνόμιζον τὴν κεφαλὴν, δῆλον ἐκ τῆς καὶ αὐτῆς ὀμνύειν: καὶ τὰς γινομένους ὑπ' αὐτῆς παρὰ μὲν προσκυνοῦν ὡς ἱερεῖς. Quod DALECHAMPIVS ita vertit: Quod autem sacrum Caput olim existimaverint, indicio est jurandi per ipsum consuetudo: Et sternutamenta, quæ ex ipso prodeunt, adorandi, veluti sacra. Ad h. l. CASAVBON. f. m. 137. ita: Iurasse veteres Hebræos, Græcos, Romanos per caput suum translatitium & omnibus notum est. Confirmat hoc ex VIRGIL. l. 9. Æn. & HOMERI Iliad. XV. atq; MALDONATO Andr. PINTO RAMIREZ in Spicileg. Sacr. tract. 1. c. 39. §. 1. probatque ex Emanuel VEIGA Soc. Jes. l. 1. de rebus Æthiopiæ Orientalis cap. 8. apud MAHOMETANOS ORIENTALES adhuc eandem jurandi formulam perennare. Sic scribit Mich. HEBERER. l. 1. Ægyptiac. servitut. cap. 17. p. m. 77. in Africa contactum capitis summum notare juramentum. Hunc morem jurandi per caput Hugo GROTIUS in doctiss. annot. ad Matthæi. V. 36. f. m. 60. b. probat ex VLPIANO, OVID. MARTIAL. & SYNESIO. Conf. ALEX. AB ALEX. G. D. l. V. c. 10 & LAVRENT. l. X. Anat. c. 9. f. 388. CAMERAR. Cent. V. memorabil. 9. p. m. 9. I. DRUSIUS ap. Matthæum POLVM in Synopsi Criticorum in Matthæum f. m. 177. habet ex R. D. KIMHI: Jurant homines per id, quod mu'tum amant; ut per Caput, & per animam. Per caput, id est, per vitam, quæ ex capite prorsus pendet, Lucas BRUGENSIS ad d. l. Matthæi. PISCATOR ad eund. l. ait non intelligi rem, quæ tanquam testis citatur in iurando, sed rem, quam promittimus nos daturos, nisi veri iuraverimus. Sic multi Germanice: Ich will meinen Kopf zum Pfande setzen. ÆGYPTII quoque teste ABEN EZRA, iurabant per CAPUT REGIS, quod iusjurandum, qui violabat, capite plectebatur. Conf. plura ap. Iob. LIGHTFOOTVM in Moris Hebraicis ad Evangel. Matth. l. l.

h. l. p. m. 103. ex TALMVD. SANHEDR. cap. 3. halac. 2. Robertum SANDERSONVM l. de Iuram. Obligat. Præl. V. §. 2. Maxime vero apud Doctiss. atque Celeberr. Joh. Frid. MIEGIVM, Fautor. & Colleg. nostrum honoratiss. in accuratiss. Comm. ad Maimonid. tr. de Iuramentis Cap. XI. p. m. 129.

§. 9. Eadem sanctimonia capitis elucet inde, quod NVT V ejus pacta confirmarent, teste A. LAVRENT. *Anat. l. X. c. 9. f. m. 388. De hoc ATHENÆVS l. 2. c. 25. f. m. 66. ita: 'Ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς συγκαταθέσεις βεβαιούμενας τῇ ταύτης ἐπιτεύσει. ὥς καὶ ὁ Ὀμηρικὸς ζεὺς φησὶν,*

Εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ ἐπιτεύτομαι —.

id est vertente DALECHAMPIO: Quin etiam, quæ assentiuntur & comprobant, Capitis nutu confirmandi, quemadmodum Iupiter apud Homer. (Iliad. A.)

Eja age, nunc Capite annuo —.

§. 10. Ob Majestatem hanc videtur quoque apud Ethnicos, nec ob aliam causam; in consecratione partium corporis humani certo cuiuspiam DEO, JOVI celsiss. ut nimirum caput, suprema pars, supremo Deorum consecraretur, vide hac de re *Lil. Greg. GIRALD. Syntagm. 1. Deorum Gentil. & Hadr. IVN. l. 1. Animadv. c. 12. apud ROSINVM lib. 2. cap. 19. p. m. 245. Antiqq. Romm. His adde Hadr. IVNIVM l. 4. Animadvers. c. 12. p. m. 174. Nathan. CHYTRÆVM. PONTAN. Alex. ab ALEX. RAMIREZ. & VRSINVM ap. Disertissimum Evangelii nunc ap. Hamburgenses Præconem, Excell. Dn. D. I. Frid. MATERVUM, Fautorem & Amicissimum conjunctissimum in Lance Saturæ, Lucubrat. Historico-Philol. XIX. p. m. 71. seq. Cui adde Eruditissimum Virum I. C. FROMMANN. Medicum CLMum in diff. Inaug. de Capitis dolore in præfat. quem amicissimum mihi vel publice laudare volui.*

§. 11. Nec aliam ob causam veteres Philosophi vetabant non solum capita parentum Comesse, verum etiam animalium, quantumvis immunda & profana sint, narrantes, priscos homines ab iis religiose abstinuisse quod num. collocata sit in capite omnium sensuum sedes. Vide *ATHENÆVM l. 2. Dipnos. 6. 24. f. m. 65. & ad h. l. Animadv. CASAVBON. f. m. 136. seq.*

§. 12. Ob maximam capitis dignitatem eidem olim in genere CORONÆ & SERTA IMPONEBANTVR, uti contestatur ARISTON *Peripateticus lib. 2. Amatoriorum* apud ATHENÆVM *lib. XV. Dipnosoph. c. 4. f. m. 674.* Immo ipsi Regibus Coronæ & diademata, vide *Salom. ALBERT. in Hist. Partium Corp. hum. p. 1. & 2. ac SPERLING. l. a. & PASCHAL. de Coronis.* Eandemque ob rationem Sola Principum capita auro, ære vel marmore sculpta in pretio sunt *Andr. LAVRENT. l. X. Anat. c. 9. f. m. 388.* è quo habet CAMERAR. *Cent. V. memorab. 9. p. m. 9.* & forte SPERLING. *l. d.*

§. 13. Quin immo haut raro pro Toto Caput ponitur homine, teste Cæli. RHODIG. *l. XIV. L. A. c. 18. p. m. 293.* & ex TERENCE ac PLAVTI *Mofell. 4. 143.* comprobatur AVCTOR FORI ROMANI *Tom. 1. f. m. 494. b.* & VALER. FLACCO. Hinc & ap. German. præcipuè in militia, homines denotantur per capita. e. g. *Diser General hatt so vil Köpfe unter sich.* Quod nec in aliis etiam linguis insolens est. Forte quia caput est principium nostri corporis, hinc per consuetudinem apud omnes PRINCIPIA RERVM appellantur CAPITA, uti innuit MERCVRIAL. *l. 1. Pract. Med. c. 1.*

§. 14. Nec immerito in partu naturali, fetus caput primum ex uteri claustris in auram hanc vitalem prorumpit, vide HIPPOCRAT. *l. de superfetat.* HARVEVM, *Cl. de la COVRVEE, p. PAW part. 1. Osteol. c. 6. ap. CAMERAR. Cent. V. memorab. 9. p. m. 8.* Th. BARTHOLIN. DIEMERBROCK. ETTMULLER. aliosque quam plurimos. Qui vero vel ex utero matris exsecantur, vocantur CÆSARES, sicuti primus hoc nomen meruit Scipio Africanus, teste Rod. à CASTRO *l. 4. de morbb. mul. c. 3. p. m. 442.* ROVSSETVS *de Partu Cæs. sect. 1. cap. 1. Erasim. VNGEPAVR. Exerc. Justin. 1. Qv. 2. p. m. 3. seqq. C. T. RANGO tr. pecul. de Jul. Cæs. Carol. SIGON. de Nom. Propr. Rom. Valent. FORSTER. diff. 1. ad Instit. §. 2. Excell. BRVNO Lex. Med. p. m. 201.* vel pedibus primo prodeunt, adeoque inverso ordine, hi audiunt Agrippæ, quod ægro partu editi sint,

sint, vide PLINIVM l. VII. H. N. 8. per totum & ad h. l. DA-
LECHAMP. 10d. Bad. ASCENS. *comm in Sallustii vitam, Reald.*
COLVMB. l. XII. de re Anat. & Heint. ab HEER. *obs. med.* XIV.
p. m. 184. R. à CASTRO l. 4. de Morbb Mul. c. 5. p. m. 455. AGELL.
l. XVI. (non XV. uti VOSSIVS allegat.) c. 16. N. A. SOLIN.
c. 4. SALMAS. in Exercitt Plin. f. m. 31. VOSSIVS in Etymolog.
f. m. 15. b. AVCTOR. Fori Rom. Tom. I. f. m. 177. b. CARANZA
de Partu cap. XX. §. 19. p. m. 690. PHILOXENI Glossæ & NONIVS
ap. VOSS. l. a. P. PAW. l. a ap. CAMERAR. l. d. aliosque.

§. 15. Plura qui desiderat de Capitis encomio, evolvat, si
volupe est, Platonicos ap. Cœl. RHODIG. l. XX. L. A. c. 1. p. m. 732.
A. LAVRENT. l. X. Anat. c. 9. f. 388. Iacob. BARTSCHIVM
Exerc. Medicinal. ex Fernelio V. in prafatiuncula, Praside I. R. SALZ-
MANNO Argentor. 1623. Excell. atque Celeberr. Archiatr. J. S.
ELSHOLT. in Curiosa Anthropometr. cap. XI. p. m. 45. & Doctiss.
GARMANN. de Mirac. Mort. l. 1. tit. 1. §. 2.

§. 16. Sicuti autem

*Sapius ventis agitatur ingens
Pinus, & celsa graviore casu
Decidunt turres, feriuntq; summos
Fulmina montes;*

teste HORAT. l. 2. Od. 10. v. 9. seqq. Ita etiam ipsum caput
haud raro a variis petitur malis. Non male SENECA l. 2. de
Clementia c. 2. p. m. 484. A capite bona valetudo: Inde omnia
vegeta sunt atque erecta, aut languore demissa, prout animus
eorum viget aut marcet. Sic Fridr. LOSSIVS in Concil. Med.
XXIV. p. m. 104. scribit: Ex omnibus vero membris, Caput, Sapien-
tia & rationis domicilium, Pluribus & Gravioribus affligitur
morbis, cum primaria affectione, tum communis lege consortii, aliisq;
partibus subjacentibus uberem & secundam ministrat morborum caus-
sam. Consentit I. C. DIETERICH in Iatreo Hippocrat. n.
CCCCLX. p. m. 624. dicens: Caput præ ceteris omnibus partibus plu-
rimum patitur, plurimas destillationes ad subjectas partes transmittit,
estque ægritudinum ferax, omniumque fere malorum radix ac scaturi-
go. Adde Gualt. BRVEL. in Praxi Med. Tab. 1. f. m. 1. Immo jam
olim

olim HIPPOCRAT. c. 4. de morbis ait inter omnes corporis nostri partes maxime omnium morbis caput exerceri, citante MERCVRIAL. l. 1. Pract. c. r. f. m. 1. qui confirmat illud oranium maxime à morbis tentari; & illud innumera prope genera morborum tentare.

§. 17. Vt innumerum malorum numerum sicco, quod ajunt, transgrediar socco, saltem hoc unum hac vice operose agam, ut commonstrem in Cœlo illo mortali, in arce hac Palladis, in sapientiæ hoc delubro; in sancta hac parte, inque tam nobili membro etiam esse detestandam & ignobilem admodum lapicidnam.

§. 18. Cum autem exemplis observationum, ut locupletissimis testibus rectissime doceamur, & quasi efficacissimis argumentis confirmemur, uti sapienter admodum hac in eadem materia pronunciavit Doctiss. I. G. SCHENKIVS l. de Lithogenesia in Epitome Theorica):():(1. b. Ideo & nos varia quæ multo labore & assiduitate hinc inde conquirere potuimus, exempla, ea qua accepimus trademus allegabimusque fide, illisque & nostras Amicorumque observationes per singulas fere corporis partes subinde connectemus atque admiscebimus.

§. 19. In C A P I T E igitur inveniri lapides aliquam multi confirmant AVCTORES, uti Ant. Musa BRASAVOL. Comm. ad aph. 79. l. 4. ap. I. G. SCHENK. cap. 1. Lithogenes p. m. 1. & 3. atq. c. 6. p. m. 9. & c. 8. p. m. 16. Phil. Jacob. SACHS: diff. respons. de miranda lapp. natura p. m. 96. Nicel. FRANCHIMONT. de Lithotomia in princip. Sic HOLLERIVS in schol. XLV. observat lapides in Capite generatos teste STEPH. ROD. Castrens. l. 4. de Meteoris Microcosmi c. 16. f. m. 216. Th. BURNETT. Thes. Med. Pract. l. 3. f. 3. p. m. 106. JÆPSE. manud. ad vitam longam p. 3. c. 3. p. m. 534. Sic Dn. de POLLWEILER in capite & vesica fellis calculos habuit, quorum videndorum copiam mihi fecit Medicus Lotharingicus, ait Franciscus BORNIVS Hispanus de Madrigal. ap. Ioh. Matth. in Consil. citante SCHNEIDERO. Et in Capite boum reptos scribit ex PLINIO, BORELLVS Cent. 1. obs. 5. Hi dolorem in Capite faciunt, & quidem incurabilem teste Doctiss.

Doctiff. Guern. ROLFING. in Epit. Cognosc. & Cur. partic. Corp. aff. l. i. p. i. c. i. p. m. 4.

§. 20. Circa CALVARIÆ OSSA frequenter nasci scribit FONSECA l. i. c. 5. de Calculor. remed. Romæ 1586. in 4. Sic IN CRANIO ANTERIORE lapidem Lutetiæ habuit mulier, HOLLER. ap. I. G. SCHENCK. c. i Lithogenes. p. m. i. & SCHOLIOPH. HOLLERII ibid. addunt sæpe calculos Cranio adhærere. INTRA vero CRANIVM natum lapidem refert Ioh. CVLMANNVS in Obs. ad Ioh. SCHENCK. l. i. Obsf. Med. Conf. Th. BARTHOLIN, Cent. i hist. 33. & BORELL. Cent. 2. obsf. 61. Ita Andreas LACVNA comm. ad cap. 5. l. 4. de locc. aff. Gal. cum aliis nostratibus Anatomicis quosdam lapides intra Calvari- am conspexit, Teste Thom. a VEIGA ap. I. G. SCHENCK Litho- genes. c. i. p. m. i. & 3. Immo TOTVM CAPVT HOMINIS PETREFACTVM videndum præbuit Horti Pisani Porticus P. I. SACHSIO, ceu testatur in diff. respons. de natura lapidum miranda p. m. 85.

§. 21. In CEREBRO autem, Viscerum Monarcha, quis in- veniri crederet calculos, nisi tot probatissimorum Auctorum Ob- servationibus convinceretur quam plurimis. Testes laudantur RVEVS, GESNERVS, SCHENCKIVS, Corn. GEMMA, MER- CVRIALIS & alii apud Athanas. KIRCHER. in Mundo Subter- ran. l. VIII. f. 2. c. 3. f. m. 51. BRASAVOLVS, Th. a VEIGA, Andr. LACVNA, SCHOLIOPHVS ANONYMVS in an- nott. marginal. ad l. i. Gal. de locc. aff. Ioh. CVLMANN. in obsf. propr. quos citat Ioh. SCHENCK. l. i. Obsf. Med. Ex HOLLERIO, KENTMANNO, GEMMA, BORELLO, LVDOVICO, MORALI, SCALIG. CARDAN. Steph. Rod. à CASTRO & RITZENIO confirmat C. V. SCHNEIDER. l. 3. de Catarrh. c. 7. p. m. 235. WIERVS de Malef. aff. c. 16. n. 2. HOLLER. l. i. in Schol. ad cap. 48. p. m. 402. Marcell. DONAT. l. 4. Hist. med. mirab. c. 30. Ioh. PFEIL ap. KENTMANN. l. de Calc. in homine p. m. 2.

§. 22. In specie vero de observatis in Cerebro calculis evolvan- tur Corn. GEMMA l. i. Cosmocrit. c. 6. Leonh. BOTALLVS tr. de Catarrho ap. LVBERTVM in Apolog. pro Paradox. VII. decad. 2. Tom. 2. ZWINGER. in Theatr. V. H. f. m. 491. PLATER. Prax.

tom. 3. l. 2. c. 15. Guil. FABRIC. Hild. Cent. I. obs. II. & Cent. V. obs. I. I. B. CORTESIUS part. 2. Med. Pract. c. 36. f. 414. Cassp. HOFMANN. Apol. pro Galeno l. 3. p. 2. f. 7. c. 209. lit. O. Melch. SEBIZIUS disp. 1. de Crisib. parerg. 8. SENNERT. Prax. l. 1. p. 1. c. 38. Dan. BECKHER. l. 1. Med. Microc. c. 15. I. C. DIETERICH. in Iatreio Hippocr. p. m. 713. VNZER. l. 1. de Nephrit. c. 5. p. m. 33. J. J. WEPFER. l. de Apoplex. p. m. 281. Gotfr. MOEBIUS in Fund. Physiol. c. 21. p. m. 604. Christian. LANGIUS in Miscell. Curios med. n. XII. p. m. 32. MERRET in Pinace rerum natural. in Britannia p. m. 210. Theophil. BONET. in sepulcreto lib. 3. sect. 14. Obs. 14. in schol. KIPPING. in Instit. Phys. l. VI. c. 4. §. 3.

§. 23. Rem tamen pro instituti, sed brevitatis ratione paucissimis quoque illustrabimus exemplis. Apud Ioh. KENTMANN. l. a. p. m. 2. n. 1. refert Ioh. PFEIL t. t. Medic. Florent. in Nosocomio se ex incurabili capitis dolore ægrum mortuum disseccuisse, atque in capitis aperto cerebro lapidem reperiisse, magnitudine & forma mori, colore vero quasi pullo & cinericio. Ex Eodem, ut & ex C. GEMMA refert Steph. Roder. CASTRENS. l. IV. de Meteor. Microcosm. c. 16. f. m. 216. & I. G. SCHENCK. l. de Lithogenesia c. 1. p. m. 2.

§. 24. In Patritio Veneto prope basin cerebri lapidem compressum, Taleri nummi instar, sed non omnino rotundum, cinericei coloris reperit D. GARNERUS, Medicus Austriacus in Obs. ap. Theophil. BONET. in Sepulcreto l. I. sect. XX. Obs. 4. f. m. 347. additque illum os cuneiforme & olfactus meatus plane impedivisse, adeo ut nec olfacere, nec exspuere potuerit. De hoc & infra sub Naso.

§. 25. In homine robustissimo, in quo multa rara notatuque digna Anatome detexit, in capite ad falcis dextram partem occurbat calculus, parvus quidem mole, pisum enim non æquabat, sed silicem duritie & candore æmulans, depressior ubi adhærebat, rotundior versus cerebrum. In depressiori latere duo signa, punctula rubentia, ac si venæ & arteriæ, cum nondum lapis esset, huc in nutritionem insertæ vestigia referrent. Eum asservo, Illustris Societatis scriniis, inter rariora reponendum, si gratum esse accepero, oblaturus, sunt verba Viri Ingeniosiss. D. D. Gunth.

Christoph.

Christoph. SCHELHAMMERI in Ephem. Germ. Cur. Dec. II. Ann. I. Obs. 131. p. m. 332.

§. 26. Calculos varios in cerebro ADAMI STVARTII Phil. Prof. in Academ. Lugdun. se observasse allegat Ioh. GRÖNEVELT. *Diff. Lithologic. artic. V. p. m. 5.* Edit. Londin. 1687. quos extraxerat se præsentente Cl. Ioh. van HORNE Anat. & Chir. PP. Lugdun. celeberr.

§. 27. Sed ab homine propter analogiam quandam declinamus ad bruta. D. David SPILENBERGER misit Berolinum calculum in cerebro DAMÆ repertum, quique fabam majorem crassitie, magnitudine & figura ferme retulit. Totus ille candicat, & tenui cuticula est investitus, altera extremitate parum asper, parvis nempe tuberculis obsitus: Intus substantia penitus est alba, instar cretæ aut gypsi, cujus naturam habere videtur: Ceterum calculo quovis levior, nec pondus unius drachmæ superans, ceu scribit Excell. Christian. MENZELIUS *Dec. II. Ann. I. Ephem. Germ. Cur. obs. 32.*

§. 28. Notabilior adhuc videtur historia sequens. Illustr. D. D. Thom. BARTHOLINVS, *Cent. 3. Epist. 8. & Cent. VI. Hist. Anat. 91.* hæc habet: Rarissimis exemplis adnumerandus est Bos SVECICVS qui superioribus annis mactatus, elusit lanii securim ab ictu resilientem, ob cerebrum universa sui substantia & mole in lapidem conversum. Ille bos in pascuo quidem cum aliis bobus incedebat, sed semper prono in terram capite, ut macie confectus tandem culinæ vulgari adjudicaretur. Cerebrum ipsum lapideum cum cranio adhuc fertur asservari in prædio Comitum OXENSTIERNII, ubi hæc acta sunt, retulitque qui vidit Ill^{mus} Legatus Dn. STHENO BIELCKE.

§. 29. Similem historiam alterius bovis in vicino Patavii pago ad Monachos D. Justinæ spectante è relatione I. SCHRÖCKII refert I. T. SCHENCK. *in Ephem. Germ. Cur. Ann. I. obs. 26. p. m. 92.* Scilicet fuscæ hanc historiam repetit Celeberrimus Dn. D. Luc. SCHRÖCKIUS, Com. Pal. & Med. Cæsar. Fautor & Collega noster honoratissimus in doctissimis *Schol. ad Ioh. Helvigii Obs. CXLVII. p. m. 392. seqq.* & confirmat ex literis Caroli OFFREDI de s.

Matt. 1674. Patav. & Sebast. SCARABICII in *pecul. libell.* A. C. 1678. de hoc ostento edito, è quo laudatus Dn. SCHRÖCKIUS historiam affabre extraxit. Conf. qq. super hac re Beati Dn. Phil. Iac. SACHSII *schol.* ad dictam observationem J. T. SCHENCKII; & ibid. citatum Excell. Georg. Sebast. JUNGIUM, nec non CL. D. J. J. Wencesl. DOBRZENSKI *Ann. 1. Ephem. Germ. Cur. Obs.* 100.

§. 30. Quomodo autem in cerebro lapides generentur, docet prolixè Fautor & Amicus noster venerandus CL. Theophil. BONETVS in *sepulcretol.* 1. f. 1. c. 12. in *schol. f. m.* 68. Quamvis Excell. Dn. D. Ioh. Valent. SCHEID. P.P. Argentor. in *doctis. diss. de duobus Ossiculis in Cerebro Humano Quast.* 3. per tot. Operose conetur evincere plerasque nisi omnes calculorum in cerebro historias esse suble-
tæ fidei, cui tamen Viro amicissimo in hoc neutiquam accedere possumus; cum tot Cordatorum & Argo oculatiorum Virorum observationes tam in hac, quam in aliis omnibus corporis parti-
bus prostant; quos deceptos una omnes nolim judicare: quin si in reliquis omnibus partibus, quidni & in cerebro possit ejusmo-
di fetus Gorgoneus produci? Rursus non unius ejusdemque ge-
neris sunt calculi, alii enim silicei, alii porosi, alii tophacei &c. Interim magnos inde Ortos dolores aliosque affectus supra laudati Auctores contestantur. Immo cerebri meatus
comprimi posse à calculis, & inde oriri memoriæ læsionem
ac oblivionem, statuit Doctiss. Ioh. Iac. MEIERVS *disp. Inaug. de Memoria læsa* §. XI. *Basil.* 1677.

§. 31. Sed specialius deveniamus ad regiones & partes certas quasdam cerebri, & ibi lapillos inventos, reperiemus. Sic in DEXTRO VENTRICULO CEREBRI adolescentis fatui, XIV. annos nati invenit A. C. 1667, d. 8. Junii calculum colore al-
bicantem, & grana XII. pendentem Curiosissimus Dn. Theodor. KERCKRING. *Obs.* XXXV. p. m. 77.

§. 32. In MEDIO PLEXVS CHOROIDEI (quem affabre describit Eruditiss. Steph. BLANCARDVS in *Anat. Reform. cap. X. p. m.* 95.) calculum reperit Dn. D. WEPFER, inquit Cl. SCHNEIDERVS *l. 3. de Catarrh. c. 7. p. m.* 235. Nimirum laudatus hic Vir,
senex

senex Venerandus in Hist. 2. Apoplect. p. m. 10. scribit se in foemina, fere septuagenariae plexus choroidei medio calculum gypseum, candidum, asperum & inaequalem, seminis lupini magnitudine invenisse; alios quoque in utraque plexus parte, seminis milii & majore magnitudine hinc inde dispersas vidisse. Idem illustris ille Machaon D. D. WEPFERS, Fautorum & Amicorum candidissimus literis de 9. Januar. 1686. Scaphus: ita ad me: *Nosti mebis jam in glandula pineali calculos reperisse; aliquando cum hydatibus etiam in plexu choroideo.*

§. 33. In GLANDULA PINEALI vero, tantopere à CARTESIO subtili & sequacibus laudata, & pro animae genuina sede habita (vide CARTES lib. de Affect. art. 31. 32. & tr. de Homine, Celeb. Theod. CRAANEN in Praxi Med. Reform. cap. VII. Rem tamen refutant Th. BARTHOLIN. in Anat. Ref. l. 3. c. 6. Conf. ROLFING. meth. med. consult. l. 2. Conf. 4. p. m. 76. WHARTON. Adenograph. c. 23. p. m. 140. & Nicol. HOBOKEN. de sede animae part. 2. cap. 5. per totum Thom. WILLIS Anat. Cerebr. c. 14. MALPIGH. Exerc. de Cerebr. HERFELT in Philosophico Hom. nis lib. 2. c. 4. §. 194. p. m. 161.) quis credat inveniri arenulas & lapillos? Excell. D. D. Joh. Conr. BRUNNERS, Collega & Amicus Conjunctissimus, hodie Facult. nostrae Decanus spectabil. in suis ad me literis ita: *In Anatome decollati glandula pinealis praeter reliqua cerebri substantia fusca & obscuri coloris fuit, facile abscessit à sede sua. Non equidem in lapidem, quod observavit Venerand. WEPFERS noster, conversa fuit, Sabuli autem multum continuit. Arx celsa haec anima. Contrectata tandem diffluxit.*

§. 34. Idem videntur confirmare & aliorum observationes. Regnerus de GRAEFF. de succo pancreat. cap. 7. p. m. 587. plus quam vigesies invenit in GLANDULA PINEALI CALCULOS & ARENULAS. Ex eodem repetit D. Ioh. Theod. MOEREN in Ephem. Germ. Cur. Dec. II. Ann. IV. obs. 128. Adde his Francisc. de le Boe SYLVIVM ap. DIEMERBROECK Anat. l. 3. c. 6. p. m. 365. & P. BARBETTE Anat. Pract. l. 2. p. m. 114. Sic in Typographi cujusdam glandula pineali à Ioh. v. HORNE inventae sunt aliquot arenulae durissimae & pellucidae,

ceu refert Acutiss. Ol. BORRICH, ap. Th. BARTHOLIN. Cent. 3. Epist. 97. p. m. 420.

§. 35. Arenulæ autem non sufficiunt, nunc ad lapillos ipsos aditum parabimus in GLANDULA PINEALI repertos. *Christoph. de COCK* à Kerkwyck Prof. & Med. Sylvæduc. in *Disp. Anat. A.C.* 1670. d. 31. Julii habita scribit in suas manus senem quendam ad ultimum vitæ punctum ratione sua interea probe utentem incidisse in cujus defuncti capite cum Chirurgo Ord. *Ioh. van DRIEL* invenerit Glandulam Pinealem in lapidem transmutatam, magnitudinis dimidii fere pisi. Et addit: *In hydropicorum capitibus etiam recenter mortuis, ut & in aliis longo morbo confectis glandulam pinealem omnino esse colliquatam.* Et *PLEMPIVS* in *Præf.* glandulam illam lapidosam esse in multis hominibus, quibus integri motus ac sensus statuit.

§. 36. Ex eodem Conario (ita enim Græcis audit à figura nuclei pini) calculus exiguus, pisi quartam partem æquans & subrotundus erutus narratur, ait *Nicol. HOBOKEN.* de *sede Animæ part. 2. c. 5. art. 7. §. 1.* Et in Glandula Pineali puerperæ duos lapillos rotundos ad lentis fere magnitudinem invenit *Job. von MEEKREN* *Obss. Chir. cap. LV. p. m. 371.* additq; se multoties ejusmodi calculos in hac glandula alibi invenisse. *IDEM* in *Append. Obss. Chir. cap. 3. p. m. 487.* in Viri 84 ann. denati glandula pineali duo officula sive lapillos, quantitate capitis acus invenit: quod ait etiam asseruisse *D. Francisc. van der SCHAAGEN.* Magnificus *D. D. WEPFERVS* in supra laudatis literis ad me, fatetur se bis in glandula pineali offendisse lapides. Sic *CL. Henr. Ger. HERFELT* in *Philosophico Hominis lib. 2. cap. 4. §. 194. p. m. 161.* ait: *Calculus aliquoties ab Anatomicis in ea est repertus.* *IDEM* hoc *Ibid. c. 16. §. 386. p. m. 402.* hoc confirmat exemplo, ubi Celeberr. *D. D. BARBECK* *Med. P.P. Duisbergensis* in infanticida, quæ in carceribus exspiravit, invenit non solum cordi polypum innatum, sed & calculum in glandula pineali & vesicula fellis.

§. 37. Lapidem itidem in eadem aliquot in dissecto cadavere invenit. *P. BARBETTE,* *Præf. Amstelodam. expertissimus,*
præsente

præsente Medico CL^{mo} D. Matthæo SLADO ceu refert BLASIVS *nott. ad Vesling. Syntagm. Anat. c. XIV. p. m. 206. b.* Sic CL. SYLVIVS *inventis in glandula Pineali calculis, ut certe me præsente reperit frequenter (sunt verba Celeb. Ol. BORRICHII in Actis Hafniens. Vol. V. obs. 81. p. m. 194.)* *jocari solebat, convenire eos animæ Cartesianæ, ut illa his insidens, tanquam è throno marmoreo partibus subjectis jus diceret: Erat enim Cartesii affectis infensor.* Ex SYLVIO, BARBETT, de COCK & PLEMPIO *in pres. hoc confirmat Hermannus GIFFENIVS in Paradoxo Philosopho Enervato contra Cartesianos Qv. XXIII. §. 4. p. m. 264. seq.* Scilicet BARBETTE *Anat. Pract. l. 2. c. 2. p. m. 114. habet.* Quamvis CL. D. D. I. V. SCHEID. *l. a.* itidem has observationes adhuc videatur vocare in dubium.

§. 38. Interim AVCTOR *Oeconomiae Animalis part. 2. Qv. 16.* statuit nihil referre, nec officio ejus repugnare quidquam utut calculi seu lapilli ibi reperiantur. Adde qq. Ludov. de la FORGE *in nott. ad Cartesii tr. de Homine p. m. 114.* Verum nos olim in *Disp. Privato publ. IV. A. C. 1679. d. XI. Octobr. habita §. 5.* hoc in quaestionem vocavim^{us}, & tandem addidimus hanc glandulam plane defuisse apud Alard. Hermann. CVM MEN. *in Ephem. Germ. Cur. A. 1670. & Matthiam PAISENIVM Ephem. Germ. Cur. Ann. IV. & V. atque KERCKRING. Obs. Anat. 35.*

§. 39. Circa MENINGES etiam repertos calculos scribit Excell. D. D. WEPFERVS *de locc. aff. in Apopl. p. m. 281.* Adde omnino Isaac. CATTIER *obs. XV.* In crassa meninge ad sinum tertium interdum lapides inveniri dissectione detexit, ait VESLING. *in Syntagm. Anat. c. XIV. p. m. 199. & ad h. l. BLASIVS in notis:* Nec solum supra meningem duram lapides inventi, sed & infra illam; ut inter alia testatur exemplum à BARTHOLINO *Hist. 85. Cent. 2. allatum.* Sic FABRIC. *Hildan. Cent. 1. Obs. XI.* in aperto capite filii Dn. Bernhardi ab Hazveld, Dn. in Wildenberg, lapidem ex gypsea materia concretum, & membrana inclusum, in posteriore parte capitis, inter duram & piam matrem invenit fortiter adhaerentem. Pariter in Pastore cephalalgia diuturna eaque gravissima vexata post mortem, aperto capite
inter

inter duram piamque matrem è regione sinistri cerebri ventriculi durissimum Scrupulum grani hordeacei magnitudine, ipsamque calvariam ibidem loci enormiter extenuatam deprehendit Excell. D. G. A. MERCKLIN. Anno VIII. *Ephem. Germ. Cur. Obs.* 48. additque rarum exemplum & cui simile non ubi-vis obvium. Præter enim hoc nostrum, apud unicum PANAROLVM, quantum ego quidem scio (ita loquitur CL. Vir) simile quid legere est, triplicem scil. spinam lapideam intra duram piamque matrem repertam adnotavit *Pentecost. V. Obs.* 14.

§. 40. In NERVO OPTICO repertos constat ex historia, quam nobis subpeditat Nicol. de BLEGNY in *Zodiaco Medico Gallico A.C. c. 10 loc LXXIX. Mense Aprili Obs. XIV. p. m. 81.* ubi refert in Cadavere Illustris Dominae de la Loupe repertum lapidem, Phaseoli magnitudine, in origine, atque ipsa nervorum opticorum substantia unde illico dolores capitis atroces exorti, postmodum febris ardens, cœcitas, immo mors ipsa, luminis extinctioni tri-duo post succedens. Testesque adducit Dominos VIEILLARD de Dreux, & Hubertum de NOGENT, Medicos celebres, oculatos testes.

§. 41. In OCVLIS an reperti aut generari possint calculi, nec propria nec aliorum doctissimorum observationibus rescire potuit IÆPSEIVS *part. 3. cap. 3. p. m. 535.* Interim ibi si calculus potest oriri, inde visus hebetudo, tandem cœcitas, scribit I. G. SCHENKIVS *Lithogenes. in Epitome Theorica*):(4. b. Jam vero in Oculis sæpe nasci lapides, quia liquor salis, qui est in capite, sedere potest ad Oculum, IDEM *cap. 2. Ibid. p. m. 3.* confirmat ex Theophrasto PARACELSO. Sic in Oculi globi alta sede tophulum minimum impactum acicula quidam sibi eximi curavit, quem monstravit Dn. D. PLATERO, qui refert *Tom. 3. Prax. l. 2. c. 15.* Et PANAROLVS *Pentecost. I. Obs. 38.* scribit: Calculum sub oculo natum in muliere vidi, qui non sine dolore paullatim supra maxillam superiorem descendens, tandem per os excretus fuit: Lapis vero cinericei coloris maximam duritiem habebat. Ex hoc repetit SCHNEIDERVS *l. 3. de Catarrhis cap. 7. p. m. 235.* In ANGVLIS qq. Oculorum posse nasci innuit Illustris Melch. SEBIZIVS, Promotor

Promotor olim meus honoratissimus in *Disp. 1. de Crisibus, Parego VIII.* Argentorati A. C. 1627. Hinc ex oculorum angulis per lapidis nephritici usum expurgatam magnam arenularum copiam testatur CAMERARIUS *Cent. VIII. Memorabil. med. 35.* Quin immo de LACRYMIS PETREFACTIS vide omnino Dn. D. EMERI *Obs. ap. Nicol. de BLEGNY in Zodiaci Medico Gallici Anno 1. seu A. C. clō Idc LXXIX. mens. Martio Obs. VIII. p. m. 63. seq. & Mens. April. Obs. XIII. p. m. 79. seqq.* Verum fraudem hanc vide quoque apud EVNDEM *Ibid. mens. Junio Obs. 1. p. m. 97. seq.*

§. 42. In PALPEBRA etiam concrefcere lapides constat ex AETIO *Tetrab. 2. serm. 3. c. 80. & I. C. SCALIG. Exerc. CVIII. sect. 3. ap. Ioh. SCHENK, & SENNERI. atque D. BECKHER. l. 1. Med. Microcosm. c. 15. it. C. GESNER. de figuris lapp. &c. cap. XII. p. m. 144. a. SCHNEIDER. l. 3. de Catarrh. c. 7.* Nimirum ex ora palpebræ, ubi hordeolorum collectiones fiunt, lapillum tritico figura, colore, magnitudine parem, duritia superiorem, eximi iussit *Iul. Cæs. SCALIGER ap. I. G. SCHENK. Lithogenes. c. 2. p. m. 3.* Et ex palpebra lapidis nephritici usu expurgatam magnam arenularum copiam scribit CAMERAR. *Cent. VIII. memorab. med. 35.* Immo & in CRILLIS viri, prognatos calculos meminit *Henricus RVFVS Obs. V. Riverio communicat. p. m. 307.*

§. 43. In AVRIBVS an calculi reperti vel generari possint, nec propria, nec aliorum doctissimorum experientia rescire potuit JOEPSEIVS *part. 3. c. 3. p. m. 535.* Tamen nullus dubitat, quin succus lapidescens in tortuosos aurium meatus irruens tractu temporis indurari atque ex eodem calculus generari possit. Hinc in Auribus Viri cujusdam natos meminit *Henricus RVFVS Obs. 5. Riverio communicata p. m. 307.* Ac Th. BARTHOLINVS in *Actis Hafniens. Vol. 1. obs. 45. p. m. 82.* refert uxorem suam post cephalalgiam lateris dextri circa os petrosum cum cerumine ex aure dextra extraxisse arenulas, & nullum inde damnum perpessam: Dolor dein desiit. Causam fatetur se ignorare, utut sciat calculos in quavis corporis parte concrefcere: Opinatur tamen forte à calore cerumen induratum, & inde arenulas enatas.

tas. Sic Illustris D. D. J. J. VVEPFERVS in literis Scaphus. 9. Januar. 1686. ad me ita: Inter mea reperi quoque calculum in aure repertum a D. D. BRVNNERO apud Monachum VVettingensem. Nuper dum apud Reverendiss. Principem Einsidla eram, D. D. MILLERVS, Tugiensis, narravit haecenus plures huic Monacho in aure natos & exentos cum maximo dolore calculos fuisse. Ipsam historiam prolixius nobiscum communicavit Excellentiss. Dn. D. BRVNNERVS noster hisce: Sed in meatu auditorio generari calculos, mihi Anno 1684. in Monasterio Wettingensi prope Thermopolin, ubi Helveti Comitia agere solent, videre contigit. RR. DD. Patrum quidam magnam lapillorum vim exclusit per fistulam urinariam, tantum nixu, ut dum quondam ipsum deficerent alia ad enitendum calculum in urethra harentem instrumenta idonea, arrepto clavo, qui forte ad manus erat, commodum inde confecerit instrumentum, quo in urethram immisso, calculum horrendum visu enixus est. Id quod singulis fere mensibus accidit, ut in variis, quae excogitavit ad excludendos calculos artificis, jam omnes pene superet lithotomos. Sed hoc mirum, tanto hunc afflatum esse Spiritu Gorgoneo, ut praeter renum calculos, singulis in mensibus in meatibus auditoriis subnascentur alii, quos facili abhinc negotio expromere solet. Integras scatulas lapillis variae magnitudinis atque figurae plenas, tristes acerbissimorum dolorum testes monstravit, ex quibus grandioremi mihi in aure dextra genitum dono dedit, qui inter curiosa Ven. D. D. VVEPFERI asservatur. Sic jam olim calculos generari in poro *αὐξικῶ* confirmavit Magnus Melch. SEBIZIVS Disp. 1. de Crisib. parerg. 8.

§. 44. In NASI Parte anteriore fuisse natos calculos ac repertos, testantur seduli Naturae Mystae H. ab HEER, Thom. BARTHOLIN. Contr. Victor SCHNEIDERVS, alii scribit Celeb. Gabr. CLAVDERVS Dec. II. Ann. III. Ephem. Germ. Cur. Obs. 79. ubi Ipsemet addit exemplum Sexagenariae, cui calculus extractus ad magnitudinem avellanæ nucis, formæ tamen magis rotundæ: In utroque latere alatus quasi erat, vel lata præditus excrefcentia, quæ tantam præ se ferebat duritiem, ut penetrabili mallei confringentis efficaciam vix obediret. Pariter Excell. Dn. D. I. M. FABER Consil. & Archiat. Würtemberg. Phys. Senior & Primar. Lib. Reip. Heilbronnensis, Acad. Curios. digniss. Fautor & Amicus fraternus in eruditissimis suis de 7. Decembr. 1685. ita ad me:

Novi & asservo rarissimum calculum, vel potius verum tophum e naso femina, qui dimidii fere pollicis quantitate est, quocum & alios minores, ultra 30. excrevit, atque una frustum pituita crystallina, propria tunica conclusa, ossis sepiae figuram exacte exprimentis. Hac omnia autem per sternutationem expulit.

§. 45. PLATERVS in Prax. Tom. 3. l. 2. c. 15. asservat calculum pisi magnitudine, album, friabilem, emunctum, quem non in capite, sed naribus genitum vult. Et quidem recte. Sic in Nobilis Veneti, qui diu olfactu destituebatur, naso, circa cerebri basin, lapidem compressum, Taleri nummi instar, sed non omnino rotundum, cinericeo colore, qui os cuneiforme & olfactus meatus plane impediēbat, reperit GARNERVS de Obsf. suis Ioh. SCHENKIO lib. 1. communicat: Et Virgo Danica emunxit lapides per nares, magnitudine Daetylorum, post præcedentes capitis dolores, ap. Th. BARTHOLIN. Cent. 1. hist. 33. In foraminibus Ossis cribriformis inventum fuisse calculum testatur GRADVS, ut est ap. FOREST. super Rhas cap. 14. de Calculo Renum, ait JOEPSERIVS Manuduct. ad vitam longiorem part. 3. c. 3. p. m. 534.

§. 46. Notabile inter alia est quod communicavit mecum Celeberr. J. J. WEPFERVS in literis supra laudatis ad me sequentibus: Non possum non addere historiam de Calculo in nare reperto, fortean publicam lucem merentem. Anno 1680. d. 1. April. cum Tubingam Stutgardia redux transirem, in edibus Ampl. Dn. Abrahami Riekii, Consulis & Chirurgi Præstantissimi, ubi divertebam, me convenit B. Z. honesta Matrona, vidua, Septuagenaria major. A longo tempore in nare dextra corpus aliquod animadvertit sibi permolestum; nam non solum ipsam gravavit, sed ductum ita obturavit, ut respirationem impediverit. Irritamen erat ad continuum naris stillicidium quoddam aqueum. Plures crediderunt polypum, & quidem exulceratum in hac nare detineri. Circa vesperam cum Dn. Riekio in hoc corpus inquisivi: primo intuitu occurrit tumor in apice exulceratus, labia inæqualia & nigra, sinum habens profundum: Erat durus & mobilis instar corporis cujusdam vel ossei vel lapidei. Interstitium narium rectum nullibi incurvum erat, nec tumor ipsi aut pinna adhesit. Dum tumorem velsella apprehensum traxi, frustulum lapideum ab illo avulsi

avulsi, simile topho dentium negligentius habitorum. Commoto volsella tumore simul movebatur dens unicus superstes, sive caninus, sive incisior, isque cariosus in maxilla superiore. Ob subitam exortam tempestatem tonitru & fulgetris terrificam illa vespere nihil ulterius tentavimus. D. 2. April. mane denuo tumorem volsella arripui, antrorsum ad naris pinnam traxi, blande hinc inde illum versavi, citra ullum dolorem, aut hamorrhagiam. Tandem fortiter volsella constrictum cum violentia quadam totum evulsi. Subsequebatur quidem hamorrhagia largior, verum illam protinus compescuit Dn. Riekius pulvere suo sanguinem sistente: Paravit turundam ex frustulo fungi, quem crepitum lupi vocant, madefactam conspersit pulvere, atque illa narem obturavit; e momento ne guttula quidem sanguinis vel e nare, vel ex postica parte palati amplius fundebatur. Illo mane Dn. Riekius dentem evellere voluit, verum hoc a Matrona hac vice impetrare nequirit. Excell. D. D. Elias Rudolf. CAMERARIUS, Archiater & Prof. Sereniss. Ducum Würtemberg. bene meritus, Collega meus gratissimus, d. 29. Aprilis 1680. scripsit ad me, Dn. Riekius reliquias quasdam calculosas cum excrecentia carnosam postea sustulisse. Idem tandem quoque dentem evulsi, ne novus calculus succresceret. Anno 1683. d. 31. Oct. Illam Stutgardiae in adibus Exc. D. D. STVRMII, Polyglotti celeberrimi, compellavi; nullum vestigium tumoris in nare dextra reperi; querebatur autem de asthmate a bronchiorum infarctu. Illam non ita pridem nunc fatis concessisse intellexi. Corpus hoc extractum, quasi membrana obductum, nihil nisi tophus lapideus erat, longior uncia, angustior uncia, alicubi crassior penna anserina, alibi minus crassus, inæqualis, anterieus niger, in postica parte flavus; ubi frustulum avulsum fuit, albicans erat. Credidimus in nare concretum, e muco narium, ob radicem dentis in narem perviam, non secus ac tartarum, seu tophos incurius circa dentes adherescere & indurari solet. Haetenus Optimus Senex WEPFERVS.

§. 47. In PALATO lapides procreari videre licuit Cæcilio FOLIO, Anatomico Veneto, ceu perscribit ad Th. BARTHOLIN. Cent. I. Epist. 62. p. m. 255. De lapide Annæ Rietmanniæ per palatum ejecto, avellanæ fere magnitudine, fusius relatio potest videri ex Epistola D. Vlrici RIETMANNI, Medici Lindaviensis apud

apud FABRIC. *Hildanum Cent. V. Obs. I. f. m. 379. seqq.* qui prolixè qq. mentem suam super hoc calculo aperit Cassp. HOFMANNO; cui hic etiam respondet *Obs. seq. 2.* ubi nim. proprie hic lapis fuerit natus, & quomodo ad palatum pervenerit, simulque ejus figuram depingunt. Adde Theoph. BONET. in *schol. ad lib. I. Sepulcreti sect. 1. Obs. CXI. f. 67.*

§. 48. Nec FAVCES volunt immunes discedere ab hac microcosmi lapicidina, siquidem quidam dixerunt se vidisse lapidem generatum in FAUCIBVS, ait NICOL. *Flor. serm. V. tract. 9. c. 12.* ap. Joh. SCHENK. *l. I. Obs. f. m. 202. b.* Conf. etiam Joh. Georg. SCHENK. in *Lithogenes. c. 3. p. m. 3.* An huc possit referri exemplum feminæ Norimbergensis de summa deglutiendi difficultate conquerentis cum vehementi in Collo dolore, quo cessante, & mole quadam ad latus dextrum sub diaphragmate translata subito, ac inde eadem velocitate ad pubem descendente, unde tandem tres calculos pisa superantes ex vesica ejecit, nullo subsecuto incommodo ceu refert Ill. & Magnif. Dn. D. I. G. VOLCAMMERVS, S. Cæs. Maj. Medicus Comes Sacri Palat. Cæsar. Academiae Leopoldinæ Imperialis Naturæ Curios. Præses, & Collegii Medici Norimberg. Senior Primarius, Fautor noster honoratiss. & Amicus Maximus in *Dec. I. Eph. Germ. Cur. Ann. 2. Obs. 227. p. m. 329.* de hoc dispiciant alii. Ceterum M. A. SEVERINVS de *Abscess. natura l. 4. c. 28. p. m. 259.* Neapoli A. C. 1640. e tuberculo circa jugularia vasa exsecuit calculum castaneæ forma & magnitudine, inæqualem, semisepultis quasi botris undique discretum lapidea densitate, qui aquæ injectus rubellus perstitit teste Phil. Jac. SACHS. *Schol. ad Ephem. Germ. Cur. Ann. I. Obs. LXVI. p. m. 165.*

§. 49. In GUTTURE prognatos lapillos testatur IBN-TSINA *l. 3. Fen. 9. c. 9.* ap. SENNERT. *Instit. Med. p. m. 228.* Sic in Sacerdote sexagenario sanguinei temperamenti in gutture juxta finem mandibulæ dextræ inferioris lapidem durum & compactum ad pyri silvestris formam compositum, qui canda sua musculis masseteribus infixus erat, & globulum sclopeti referebat, facili negotio extraxit & curavit Dionys. POMARET *Obs. VII. Riverio communicat. p. m. 353.* Ante 8. annos miles Francotalii propter ulcus in gutture per 6. Septimanas vix respirare, minus

cibum assumere potuit, præter iuscula carniū; sæpe cum metu suffocationis: Hic frustra internis & externis adhibitis remediis natura stimulante tandem evomuit calculum instar fabæ Romanæ, confestimque pristina restituebatur sanitati, ceu *αὐτόπῃ* ad me perscripsit Nobil. atque Expertiss. Dn. D. FABRITIVS, Præsidi Francotalens. Electoral. Pal. Physicus Ord. præclarus, in lit. 27. Novembr. *CIO 10CXXCV.*

§. 50. In TONSILLIS nasci calculos confirmant Nicol. FLORENT. *serm. V. tr. 9. c. 12.* PLATER. *Tom. 3. Prax. l. 2. c. 15.* Melch. SEBIZIVS *disp. 1. de Crisibus parerg. 8.* Ita in Canonico Ratispon. in abscessu tonsillarum faucium lapidem generatum refert Ioh. LANGIVS *l. 2. Epist. 57. p. m. 757.* e quo Ioh. KENTMANN. *l. de calc. in hom. num. 2. p. m. 3. a.* ut & I. G. SCHENK *lithogenes. c. 3. p. m. 3. seq.* BECKHER. *in Med. Microc. l. 1. c. 15.* & I. C. DIETERICH. *l. atr. Hippocr. p. m. 713.* Simile, exemplum in Sculteto pagano observavit Ioh. IESSEN. *de Obsf. propr. per Laur. SCHOLZ. missis Ioh. SCHENKIO l. 2. Obsf. Med. f. m. 210.* Dn. Hennop, Superior Vigiliū Præfectus Elect. Palat. quem vulgo Majorem vocant, tumorem diu sensit in tonsillis, adeo ut fere fauces occluderentur. Verum fortuito aliquando vectus curru retrorsum in fossam præcipitabatur, terrore ergo percussus percipit distrumpi alterius tonsillæ tumorem, e quo prodiit lapillus instar fabæ minoris, sed durissimus. Paulo post & alterius tonsillæ tumore rupto, alius lapillus, prioriq; consimilis prodibat, ambos autem dedit D. D. RUTDÖRFFERO, t. t. Medico Oppenheimensi, ceu Ipsus Dn. Aeger mihi retulit in Julio 1680.

§. 51. In MAXILLIS etiam inveniuntur calculi. Sic in Vidua Sexagenaria ex apostemate maxillæ dextræ a Chirurgo aperto, & fortius compresso profiliit lapis magnitudine, & forma grani tritici, eaq; curata est, ceu CAMERARIUS de Obsf. Joannis HESSII communic. Ioh. SCHENK. *l. 1. Obsf. Med. f. m. 196.* refert. Hinc si ejusmodi calculi sint in dentibus & maxillis, potest oriri deformitas & scabrities dentium, erosio & dolores eorundem, putrefactio gingivarum ita judicante I. G. SCHENKIO *Lithogenes. in Epitome Theorica*): (4. b. Immo in maxillis equorum lapides concrevisse ex ABSTRTO *l. 1. Artis Veterinar. c. 18.* refert Ioh. LANGIVS *l. 2. Epist. 57. p. m. 759.*

§. 52. In GENA sive MALA nasci testis oculatus est elegantissimis & doctissimis scribtis celeberrimus Ioh. Heinr. MEIBOMIUS in curioso Comment. ad Hippocratis Ius Iurandum cap. XVI. n. 2. his verbis: *Vidimus nos ante quadriennium & quod excurrit ex vitrorum conflatoris gena dextra a balneatore Lubecensi exemptum lapidem teretem, colore subruffum, magnitudine ossis dactylorum, quem per triennium fere gestaverat ager. Primis annis tumorem tantum hic sentit durum, & ex eo nonnihil incommodi, cui emolliendo & tallendo, multis usus fuit inunctionibus, cataplasmatibus & emplastris, sed frustra. Tandem processu temporis sorex suo indicio se prodidit, vel exitum potius ipse quasivit, dirupta parum cute, quam mox balneator paullatim latius diduxit, hospitemque latentem in lucem protraxit.*

§. 53. Videmus & circa DENTES (sunt verba Doctissimi Itali Andreae CÆSALPINI l. 2. Quæst. Med. 24. p. m. 240. a.) sub gingivis sordem aliquando crustosam lapidescere. Quod confirmant quoque Alex. BENEDICT. lib. 6. de Cur. morbb. c. 2. EVSTACHIVS Rudius c. 29. de dentibus. PLATER. Prax. tom. 3. l. 2. c. 15. FONSECA l. 1. c. 5. de Calc. ap. Ioh. SCHENK l. 1. Obss. Med. & I. G. SCHENK de Lithogenes. c. 3. p. m. 4. Scilicet humores oris addentium radices impingentes, ibi per quietem, maxime nocturnam, in tartarum durum coagulantur, uti sentit Ol. BORRICHIVS, Illustre Meditrinæ in Dania sidus, in Actis Hafniens. Vol. V. p. m. 193. Fusc quoq; unde dentium Tartarus oriatur, proponit Auctor Oeconomiae Animalis (quem aliqui Celeberr. Archiatr. Brandenburg. D. D. CRAAN credunt) cap. 1. Qv. 9. p. m. 7. Goudæ 1685. in 8.

§. 54. Sub LINGVA etiam parvos nasci calculos ex collectionibus circa ossa testatur HIPPOCRATES 2. Epidem. ap. Andr. CÆSALPIN. l. 2. Qv. Med. 24. p. m. 240. Unum lapidem sub lingua cujusdam Heroïnæ natum & inde evulsum instar strobili conspicatus sum, ait Hieron. MONTVVS ap. I. G. SCHENK. Lithogenes. c. 4. p. m. 4. Alium lapillum ex tibicine Saxonico extractum habuit I. KENTMANNVS, qui durus, ut bina pisa magnus teresque, cum arefacta atque excorticata lauri bacca similitudinem habens, colore spadiceus & justæ gravitatis ap. I. G. SCHENK. l. a. p. m. 5. Talem vidit & manibus contrectavit in nosocomio Hallensi Matth. VNZERVS de Nephrit. l. 1. c. 5. p. m. 34. forma dactylo respondentem, sub lingua cujusdam mulieris natum apud P. I. SACHS. de miranda lapp. nat. p. m. 98. seq. ZACVT. Lusit. l. 1. Prax. adm. Obs 72. narrat cuidam intumuisse linguam & cum alia nihil prodesse remedia, incisam reddi-

reddidisse lapillum durissimum, quantitate avellana. SCHNEIDER. l. i. de Arthrit. & Podagrae. 6. p. m. 607. ait: Semel vidi in lingua Venis, quas Græci ὀφθαλμίδας, nostri Raninas vocant, præ maxima ariditate sanguinem in lapideam duritiem conversum. Petrus ESTANNIVS obs. V. Riverio communicata p. m. 348. inquit: Vir quidam quadragenarius graves & frequentes in faucibus & tonsillis fluxiones patiebatur. Tandem animadversum est lapillum sub lingua concretum fuisse, qui facile extractus est, agerq; ab eo tempore fluxionibus prædictis vexatus non fuit. Heinrich. van ROONHVYSEN lib. i. obs. Chir. 29. p. m. 125. seqq. recenset Magistrum suum A. C. 1645. d. 2. Nov. a longo tempore viri cuiusdam tumorem magnum, qui ad triennium loquelam impediēbat, ita feliciter curasse sub lingua ad ejus radicem, ut illo aperto extraxerit duos calculos, alterum Castaneæ, alterum amygdalæ magnitudine, viroq; statim loquelam reddidisse. Rich. VVISEMAN. lib. IV. cap. 8. de Ranula obs. 3. refert se per incisionem sub lingua lapidem extraxisse Olivæ nucleo similem ap. Ioh. GRÖNEVELT in diss. Litholog. art. V. p. m. 5. A. C. 1640. d. 2. sept. st. n. D. D. Ioh. Georg. VVIRSVNGIVS, Practicus Patavinus, lapillum figura oblonga sub lingua cujusdam feminæ Patavinæ infixum in dextra fræni parte maximos cruciatus causantem extraxit, sicq; immunem a doloris acerbitate reddidit, teste I. C. DIETERICH. Iatr. Hipp. p. m. 713. Ioh. Guilh. HOCHSTADT ad Celeb. D. D. VV. E. SCHEFFERVm, Physic. Francofurt. ceu tanto patre filius dignissimus Dn. Sebast. Schefferus (heu nuper nobis ademptus!) refert in Analect. ad Ephem. Germ. Cur. Ann. III. p. m. 299.

§. 55. In LINGVAE LIGAMENTO genitum lapidem calcis indurata colore & consistentia duorum hordei granorum in Viro Cl. Ioh. Ludero, I. V. D. & P. P. Helmstadii, pollice atq; indice digito linteo involutis, compressum extraxit I. H. MEIBOM. ceu scribit in nott. ad Hippocr. l. i. c. xvi. n. 3. Sub lingua in carne illa molli ei substrata in sene vidit Frideric. LOSSIVS l. i. Obs. 33. lapidem genitum levem & tephaceum, longiorem, instar lapillorum in capitibus asellorum mollium repertorum, qui sponte sua decidebat triennii spacio, alio subnascēte. Hic erat admodum molestus eo tempore, quo decidere incipiebat, ita ut lingua magnum inter loquendum & masticandum perciperet nocumentum. A. C. 1669 in cive Echinopolitano per Chirurgum post gravissima symptomata tres calculos exemptos vidit I. EPSEIVS part. 3. c. 3. p. m. 535. quorum primus gryseus fabæ formam & magnitudinem referebat; secundus priore paullo minor; tertius magnitudinem grani hordei præ se ferebat. Conf. Zacut. Lusit. l. i. de Med. PP. hist. 70.

§. 56. Duo alia exempla refert Sam. LEDELIVS Ann. IX. & X. Eph. Germ. Cur. Obs. 144. Bina alia feliciter excisorum comunicavit Anton. STATLENDER Chir. Simoni SCHOLZIO Ann. III. Eph. Germ. Cur. obs. 1. Aliud TIMÆVS a Guldenflee l. i. cas. 35. p. m. 69. Rursus unum refertur ex ACTIS PHILOSOPHICIS ANGLICAN. N. 83. p. 4062. in Ann. III. Eph. Germ. Cur. obs. 1. Plura videantur de Lapidibus sub lingua natis & inventis ap. EBNZOAR l. 2. Theor. tr. 2. c. 2. ap. GESNER. de lapid. figur. c. 12. p. m. 144. & Th. a VEIGA ap. I. G. SCHENK. Lithogenes. c. 4. p. m. 4. NICOL. FLORENT. serm. 4. tr. 1. c. 8. & serm. 5. tr. 9. c. 12. GVAINER. tr. de Calculi passion. c. 1. Corn. GEMMA l. i. Cosmocr. c. 6. Iacob. de FORO-LIVIO comm. ad l. 4. aph. 79. Hipp. ap. GVAINER. l. a. Alex. BENED. CARDAN. & IOVBERTVS ap. I. G. SCHENK. l. c. Hieron. MONTVVS l. 4. Anasceuv. morbb. FOREST. l. 14. obs. 26. & in schol. & l. 24. obs. 13. in schol. TIDICÆVS, SEIDELIVS in obs. ap. I. SCHENK. l. 1. obs. med. PLATER. Prax. tom. 2. c. 7. p. 284. & 1. 3. l. 2. c. 15. KENTMANN l. a. n. 3. p. m. 4. Steph. Roder. CASTR. l. 4. de meteor. microc. c. 16. Thom. BVRNET. thes. med. pract. l. 3. f. 3. p. m. 106. SCHNEIDER. l. 3. de Catarrh. c. 7. Nicol. FRANCHIMONT. l. a. Ioh. BEVEROVIC. de Calc. ren. & ves. c. 6. BORELL. Cent. 2. obs. 17. M. SEBIZ. disp. 1. de Crisibus parerg. 8. Dan. BECKER. l. i. Med. Microc. c. 15. &c. Hæc q; de Lapidina in Capite Microcosmi sufficiant.